

„Иновациите в медицината: потенциалът на България за интелигентен растеж чрез развойна дейност и технологичен трансфер в медицинската наука.“

В смисъла на медицинската наука (и не само) развойна дейност и технологичен трансфер са две взаимосвързани „понятия“. Умишлено използвам кавички, т.к. много малко неща в медицината мога да се отъждествя с тази дума. За мен медицината е изкуство, дарба и безброй възможности. Затова и няма как да гледам на нея от чисто практическа страна. Но това не е единствената причина за възгледите ми. Това, което прави медицината МЕДИЦИНА, са всъщност самите хора – с техните знания, умения и креативност. Затова потенциала на България, в смисъла на медицинската наука, виждам като потенциал на медицинските кадри – независимо дали става въпрос за младия, новозавършил или за вече натрупалия дългогодишен опит лекар.

Факт е, че страната ни може да се гордее със своите млади медици, факт е, че ние имаме знания, добра подготовка и хъс за работа, но също така е факт, че копнеем за едно по-светло бъдеще, защото имаме амбиция за развитие, за реализация на европейско ниво. Затова и не се съмнявам в потенциала ни за интелигентен растеж, който бих определила може би най-точно с думата „безграничен“. А за да стигнем до тази безграничност, ние порсто търсим шанс – шанс за целите и мечтите ни.

Интелектуалното обогатяване виждам не само в изграждането на нови знания, умения и професионални контакти, в усъвършенстването на съществуващите такива, но и в споделянето им с другите, защото само така „знанието“ се превръща в „можене“. Потенциалът на България в областта на медицинската наука е вече доказан, дифузията на нововъведенията е неоспорима. Най-отчетлив пример за това са роботизираната хирургия и високоинтензивният фокусиран ултразвук, познат повече като „Хайфу“. Учебната операционна зала по ендоскопска хирургия, виртуалният ендотренажор, „хирургията без скалпел“ са едни от най-значимите постижения, които доказват възможностите на страната ни и в частност на гр. Плевен. Но най-важни остават хората – лекари, които сами по себе си са потенциалът на България за растеж и развитие на медицинската наука.

Болезнена истина е, че голяма част от медицинските кадри напускат държавата, за да получат своята по-добра реализация в чужбина. Именно над тази истина смятам, че трябва да се фокусира България, за да развие максимално

потенциала си за интелигентен растеж в медицината. Това, което искаме ние, младите лекари, за да сме пълноценни личности, е вече утвърдено в редица европейски страни. Необходимо ли е да търсим бъдещето си в чужбина, защото тук, в България, трудно намираме или изобщо не намираме възможност за специализация, работно място в дадена сфера или желание за предаване на знания от по-опитни лекари, а в същото време медиите не спират да съобщават за недостиг на медицински кадри? Нормално ли е млад лекар да живее „на гърба на родителите си“ години, след като е завършил така желаната от него магистратура? Но това е само малка част от въпросите, които си задаваме.

В тези и в много други отношения пред нас е позитивният пример на Европа. Чрез разработване на нови идеи, чрез вертикален и хоризонтален трансфер България може бъде наистина равнопоставена и конкурентоспособна на другите европейски страни в областта на медицината. Точно тези страни ни показаха, че е възможно младият лекар да бъде обучаван на високо ниво, да се реализира в дадена специалност и в същото време да бъде добре платен. От изключителна важност за интелектуалното развитие са новата, модерна литература, широкият достъп до информация, курсовете и обученията в други страни, както и едно от най-съществените неща – приемственост. А приемственост означава предаване от по-опитните на знания, умения, които не просто да бъдат използвани от младите лекари, а да бъдат доразвити.

Отново ще спомена какво е за мен медицината –изкуство, дарба и безброй възможности – възможности за хората и за тяхното бъдеще. Затова не трябва да ограничаваме потенциала на младите лекари в България! Защото бъдещето на медицината е точно в техните ръце!